ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **V. J.,** zastoupený Mgr. Jaroslavem Mazůrkem, advokátem se sídlem Týnská 1053/21, Praha 1, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Středočeský kraj,** se sídlem Na Pankráci 1685/17, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4407885/18/2115-50522-203074, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2018, č. j. 54 Af 40/2018 – 14,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) domáhal přezkumu v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného jako správce daně prvého stupně (dále „napadené rozhodnutí“), jímž bylo pro opožděnost zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2018, č. j. 3962352/18/2115-50522-205648, o dodatečném vyměření daně z přidané hodnoty za březen 2014, a odvolací řízení bylo zastaveno. Krajský soud v záhlaví označeným usnesením (dále „napadené usnesení“) žalobu odmítl pro nepřípustnost podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), neboť žalobce nevyčerpal řádné opravné

prostředky v řízení před správním orgánem. Uvedl, že ačkoli zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v § 109 odst. 1 připouští podání odvolání proti napadenému rozhodnutí a žalobce byl o právu je podat řádně poučen, této možnosti nevyužil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále „stěžovatel“) namítá, že napadené usnesení je nezákonné [kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že nebyly vyčerpány řádné opravné prostředky, neboť on odvolání podal a žalovaný o něm rozhodl tak, že je zamítl a řízení zastavil. Má za to, že na jeho případ je třeba vztáhnout § 65 odst. 2 s. ř. s., neboť tvrdí, že byl postupem správce daně zkrácen na svých právech, přičemž formálně nebyla jeho věc rozhodnuta odvolacím orgánem. Protože mu v důsledku vydání dodatečného platebního výměru na vysokou částku hrozí závažné následky, nelze postupovat formalisticky a upřít mu možnost obrany jen pro nedodržení lhůty o jeden den. Napadené usnesení zasáhlo do jeho ústavně zaručeného práva na přístup k soudu. Stěžovatel je navíc přesvědčen, že jeho žádost o navrácení lhůty pro podání odvolání byla zamítnuta bezdůvodně a doměření daně není po právu, což je schopen prokázat, pokud mu bude umožněno námitky v odvolání uplatnit. Navrhl zrušení napadeného usnesení i napadeného rozhodnutí žalovaného.

[3] Žalovaný se ztotožnil s posouzením krajského soudu a podotkl, že třicetidenní lhůta k podání odvolání je dostatečně dlouhá na to, aby stěžovatel podal alespoň blanketní odvolání. Stěžovateli zůstává zachována možnost podat podnět k nařízení přezkoumání platebního výměru podle daňového řádu, považuje-li jej za nezákonný. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[4] Nejvyšší správní soud zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Rozhodnutí správce daně prvého stupně, jehož přezkumu se stěžovatel před krajským soudem domáhal, je podle § 109 odst. 1 daňového řádu možné napadnout odvoláním, neboť neexistuje ustanovení, které by to vylučovalo. Stěžovatel byl v napadeném rozhodnutí jako jeho příjemce výslovně poučen, že se proti němu může v třicetidenní lhůtě odvolat.

[7] V této věci se jedná o situaci, kdy o odvolání proti platebnímu výměru rozhodoval správce daně prvého stupně, který je k tomu oprávněn pouze v případech uvedených v § 113 odst. 1 písm. a) až c) daňového řádu. Jelikož žalovaný jako správce daně prvého stupně dospěl k závěru, že odvolání stěžovatele bylo podáno po lhůtě, mohl o něm v souladu s § 113 odst. 1 písm. c) daňového řádu rozhodnout, aniž je předložil k odvolacímu orgánu. V takovém případě ovšem zůstává zachována možnost, aby se

příjemce rozhodnutí domáhal posouzení odvolacím orgánem, tedy aby i toto rozhodnutí mohl napadnout odvoláním. Teprve konečné rozhodnutí, tj. rozhodnutí vydané v odvolacím řízení, které již dále není možné napadnout řádným opravným prostředkem, by se mohlo stát předmětem přezkumu správním soudem. To je zcela v souladu se zásadou subsidiarity soudní ochrany jako principu správního soudnictví, vtěleného vedle § 5 s. ř. s. právě i do § 68 písm. a) s. ř. s., jejž krajský soud zcela správně na případ stěžovatele aplikoval. Jeho závěr, že jediným možným řešením situace, kdy je žaloba pro nevyčerpání řádných opravných prostředků nepřípustná, je její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., je proto v souladu se zákonem.

[8] Krajský soud rovněž v odstavci 6 napadeného usnesení zcela správně vysvětlil stěžovateli, proč ani jím odkazované ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s. nemůže v této procesní situaci vést k meritornímu přezkumu napadeného rozhodnutí soudem. Stěžovatelova žalobní legitimace se skutečně odvíjí od § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť tvrdí, že byl napadeným rozhodnutím přímo zkrácen na svých právech. Pro žalobce aktivně legitimované podle odst. 1 i odst. 2 § 65 s. ř. s. ovšem platí pravidlo o povinnosti vyčerpat předtím, než se na správní soud obrátí, řádné opravné prostředky ve správním řízení.

[9] Výše popsaná procesní pravidla je třeba ctít, ať už stěžovateli hrozí jakýkoli následek vyplývající ze správního rozhodnutí, o jehož nezákonnosti je přesvědčen. K obecné zásadě subsidiarity ochrany ve správním soudnictví Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65, publ. pod č. 672/2005 Sb. NSS, uvedl: *„soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy.“* Podle Ústavního soudu *„[s]tanovení této podmínky bezpochyby do jisté míry omezuje přístup k soudu, s ohledem n výše uvedenou zásadu subsidiarity však nikoli svévolně a bezdůvodně; zároveň cestu k soudnímu přezkumu ponechává otevřenu, pokud se jedinec nedomůže nápravy u správních orgánů.“* (usnesení ze dne 5. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 1861/2007).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[10] Protože Nejvyšší správní soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, v souladu s § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. ji zamítl.

[11] O náhradě nákladů tohoto řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu